

ЛОГОПЕД ЈЕ ...

Логопед је стручњак који процењује развој говора и језика, дијагностикује говорно језичке поремећаје, спроводи логопедски третман и врши едукацију и саветодавни рад са породицом.

Говор се развија од рођења. Да би дете савладало говор треба да постоји органска основа за његов развој – очувана интелигенција, развијена моторика говорних органа, разликовање појединих гласова и језичка способност . Дете усваја говор зависно од својих физичких и психичких способности и потреба, на исти начин као што учи да хода, црта или трчи. Различити нивои развоја слуха, говора и језика везују се за одређени критични период. Из тог разлога веома је важно пратити развој детета. Уколико се примети да дете заостаје у било чему у односу на своју браћу, сестре или вршњаке, најважније је на време се обратити за помоћ. Уколико се критични периоди пропусте, тешко су надокнадиви, јер породица, нарочито родитељи имају важну улогу у развоју говора, али и у раном препознавању поремећаја говора .

Проблеми, због којих се треба обавезно јавити логопеду, су ако дете:

- Касни са проговарањем
- Неправилно изговара гласове
- Неразумљиво говори и неправилно употребљава речи
- Запиње у говору, понавља слоге или гласове, муца
- Има тешкоће у читању и писању

Студије показују да око 63% деце предшколског узраста у Србији има неки од ових проблема, али их родитељи на жалост препознају тек када дете крене у први разред и када недовољно развијен говор почне да ствара тешкоће у учењу. Важно је да се на време препозна говорно језички проблем детета. Циљ је да што пре, док је дете мало, развије говорно језички систем. Највише се може постићи између друге и пете године живота, јер је пластичност можданих функција највећа. Из тог развоја неопходно је одвести дете код логопеда на процену.

Логопедска процена се састоји из опсервације детета и разговора са родитељима. Зависно од узраста детета и она се разликује, али оно што је важно имати на уму, је да практично никад није прерано за логопедску процену. Говор и језику су најсложеније функције и не могу се посматрати изоловано од других функција, које им предходе, прате и покрећу их.

Логопедска процена подразумева и процену свих функција које предходе развоју говора и језика. Опасервација се спроводи у условима који су пријатни и за дете и за

родитеља. Поред говора и језика, током логопедске процене се такође процењује и пажња, емоционалне реакције, моторика, понашање детета према људима или предметима и игра. Кроз разговор са родитељима логопед прикупља важне информације те на основу њих и опсервације детета, прави коначан план третмана, уколико за тим има потребе. У ситуацији у којој логопед закључи да је развој детета уредан, родитељи могу добити савет и инструкције како да стимулишу развој детета што доприноси и развоју родитељских вештина.

Сваки план третмана је индивидуалан и прилагођен детету. Логопед даје информације родитељима о циљевима које је поставио, начину на који их спроводи и упутствима шта и зашто треба да раде код куће. Од односа између родитеља и логопеда у највећој мери зависи исход терапије. Важно је да родитељ буде продужена рука терапеута јер је дете већи део времена са родитељима. Ако се не оствари добра сарадња, дете је изложено различитим захтевима у различитом окружењу, што га збуњује и отежава му да напредује.

Аутори :

Марија Кери Кутлешић - логопед

Јелена Драмлићанин Кабић - логопед, реедукатор психомоторике